

Pozsony, 1969. november 4. Az SZLKP KB Elnökségének határozata, amely a Matica slovenská augusztusi közgyűlése kapcsán kimondja a Matica és a nemzetiségi kulturális szövetségek tevékenységét értékelő jelentések elkészítésének és vezetőségük személyi összetétele felülvizsgálásának szükségességét.

U z n e s e n i e
z 51. schôdze p r e d s e d n í c t v a ÚV KSS 4. 11. 1969

k bodu 3.) Informácie o rokovaní valného zhromaždenia Matice slovenskej v Martine v dňoch 1-2. 8. 1969
(s. P e z l á r)³⁸⁹

U z n e s e n i e :

P r e d s e d n í c t v o ÚV KSS u k l a d á

1. komunistom pracujúcim vo vedení národno-kultúrnych organizácií, aby zabezpečili rozpracovanie májového a septembrového pléna ÚV KSČS a októbrového pléna ÚV KSS³⁹⁰ na podmienky svojich organizácií;

2. komunistom, pracujúcim vo vedení národno-kultúrnych organizácií, aby rozpracovali komplex opatrení, smerujúcich k rozhodnému boju proti pravicovým antisocialistickým silám;

3. komunistom, pracujúcim vo vedení Matice slovenskej, aby preskúmali z hľadiska uznesení vyššie uvedených plenárnych zasadnutí ÚV KSČS a ÚV KSS všetky dokumenty, ktoré MS prijala v 1968 roku a zaujala k nim verejné stanovisko;

4. komunistom, pracujúcim v národno-kultúrnych organizáciách okamžite zastaviť vzájomný boj týchto organizácií na stránkach tlače a prehĺbiť vzájomnú spoluprácu; odmieta akékoľvek pokusy národno-kultúrnych organizácií preberať funkcie štátnej správy v riadení verejno-kultúrnej a osvetovej činnosti; Predsedníctvo zdôrazňuje, že prvoradou úlohou národno-kultúrnych organizácií je výchova ich členstva a obyvateľstva v duchu socialistického povedomia, predovšetkým v duchu proletárskeho internacionalizmu;

5. komunistom, pracujúcim vo vedení národno-kultúrnych organizácií a s. G r i e š o v i zhodnotiť prácu časopisov nimi vydávaných z hľadiska plnenia záverov vyššie uvedených plenárnych zasadnutí;

6. s. V á l k o v i a s. Ľ a ť k é m u preveriť činnosť aparátu národno-kultúrnych organizácií z hľadiska jeho kadrového zloženia, zhodnotiť činnosť vedúcich pracovníkov aparátu národno-kultúrnych organizácií podľa ich politických postojov pri realizácii úloh

389 A Matica slovenská közgyűléséről szóló jelentés és a határozati javaslat előterjesztője Ludovít Pezlár, az SZLKP KB titkára volt.

390 A CSKP KB 1969. május 29-30-i ülése elfogadta a közélet „normalizálásának” főbb irányelveit, a CSKP KB szeptember 25–27-i és az SZLKP KB október 2-i ülése pedig az 1968-as párthatározatok érvénytelenítéséről és a „jobboldali opportunizmus fő képviselőinek” a pártból való kizárásáról határozott.

vytýčených vyše uvedenými plenárnymi zasadnutiami ÚV KSČS a ÚV KSS; o výsledku predložiť správu do sekretariátu ÚV KSS s návrhom na príslušné opatrenia;

7. Všetkým OV KSS na Slovensku, aby prerokovali činnosť národno-kultúrnych organizácií v okruhu svojej pôsobnosti z hľadiska uplatňovania vedúcej úlohy strany v týchto organizáciách;

8. OV KSS v Martine, MV KSS v Bratislave a OV KSS v Prešove, aby zhodnotili činnosť straníckych organizácií v aparáte národno-kultúrnych organizácií z hľadiska plnenia uznesení plenárnych zasadnutí ÚV KSČS a ÚV KSS a prijali potrebné opatrenia, smerujúce na prehĺbenie vedúcej úlohy strany; OV KSS musia prísne dodržiavať zásady kádrovej nomenklatúry pri obsadzovaní funkčných miest v ústrednom aparáte týchto organizácií.

9. s. V á l k o v i zvýšiť úlohu štátnej správy pri riadení národno-kultúrnych organizácií;

10. s. P e z l á r o v i a s. V á l k o v i predložiť do 1. I. 1970 kompletnú správu o činnosti národno-kultúrnych organizácií s návrhmi na opatrenia;

11. s. P e z l á r o v i predložiť predsedníctvu ÚV KSS návrh vedenia straníckej skupiny Výboru Matice slovenskej;

12. s. G r i e š o v i zastaviť publikovanie akýchkoľvek článkov, ktoré by vyvolávali diferencie medzi národno-kultúrnymi organizáciami.

Vykoná: s. P e z l á r

V á l e k

Ĥ a ž k ý

G r i e š

Na vedomie: s. M a r k u š

SNA, ÚV KSS, k. 1239, a. j. 51., géppel írt tisztázat

Összefoglalás: Az SZLKP KB Elnöksége a nemzeti kulturális szövetségekben dolgozó kommunistáknak feladatul adja többek között a jobboldali és szocialistaellenes erők elleni harcra vonatkozó intézkedések kidolgozását. Utasítja őket a sajtó hasábjain a nemzetiségi kérdésről folytatott vitájuk lezárására és együttműködésük elmélyítésére. Elutasítja, hogy a nemzeti kulturális szövetségek átvegyék az állami szervek szerepét a kulturális és népművelési tevékenység irányításában. Kimondja, hogy értékelniük kell az általuk kiadott folyóiratok tevékenységét, s felül kell vizsgálni a nemzeti kulturális szövetségek vezető szerveinek személyi összetételét. A járási pártbizottságoknak szintén feladatul adja, hogy saját hatáskörükön belül értékeljék a nemzeti kulturális szövetségeket. Ludovít Pezlár és Miroslav Válek elvtársat megbízta, hogy 1970. január 1-jéig terjesszék elő a kulturális szervezetek tevékenységét értékelő jelentést és a szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslatot.

Pozsony, 1969. november 5. Az Új Szó tudósítása a Magyar Területi Színház újonnan létrehozott kassai részlegének, a Thália Színház november 3-i bemutatkozó sajtóértekezletéről.

ÚJ SZÍNHÁZAT KÖSZÖNTÜNK

Ami hónapokkal ezelőtt még csak vágyálomként lebegett előttünk, ma már valóság: megalakult a Magyar Területi Színház kassai részlege,³⁹¹ melynek művészeti vezetői és tagjai hétfőn este családi hangulatú sajtóértekezleten mutatkoztak be a hazai magyar újságírók előtt.

A sajtótájékoztatón megjelent *Tolvaj Bertalan*, Szlovákia kormánya nemzetiségi titkárságának vezetője. Rövid megnyitó beszédében többek között a következőket mondta: „Az esemény nemcsak színházunk életében, hanem nemzetiségi kultúránkban is jelentős minőségi változást hozott. Meggyőződésem, hogy az új színházi társulat működését Kelet-Szlovákia kultúrára szomjas lakossága nagy érdeklődéssel és szeretettel kíséri majd.”

Az új társulat hivatalos neve *Thália Színház, a Magyar Területi Színház kassai részlege*. Művészeti igazgatója Beke Sándor, dramaturgja pedig Gál Sándor lett. A Thália Színház művészeti célkitűzéseiről és idei működésük feltételeiről ők tájékoztatták a jelenlevőket. Legfontosabb célkitűzésük: alkotó módon jelen lenni a hazai magyar kulturális életben. Olyan színházat szeretnénk létrehozni, amelynek sajátos arculata van és egyúttal vonzó, tartalmaz a közönség részére. Művészeti hitvallásuk és célkitűzésük mottójául a csehszlovákiai magyarság fényes pajzsát, a Vox humanát választották. Ezt a mindig időszerű eszmét ragadta meg *Nagy János* szobrászművész alkotása, amelynek alapján a Thália Színház emblémája készült.

A tájékoztató második részében az új társulat színészei mutatkoztak be. Az első évadban *tizenketten játszanak* a kassai művészegyüttesben, közöttük az eddig Komáromban működő *Lengyel Ilona, Szabó Rózsi, Csendes László, Gyurkovics Mihály, Lengyel Ferenc és Várady Béla*. Rajtuk kívül az igazgatóság egy hétig tartó felvételik után hat új fiatalat szerveztetett a társulathoz. Ők hangulatos műsor keretén belül adtak kis ízelítőt tehetségükről és lelkesedésükről.

Elkészült már a Thália Színház idei műsorterve is. Az első bemutatót december 6-án Somodi községben tartják, ahol egyúttal új kultúrházat is avatnak. A bemutató érdekessége, hogy ebben a faluban idáig még nem szerepelt hivatásos színtársulat. Első bemutatóként Goldoni vígjátékát, a *Két úr szolgáját* viszik színre.

A Thália Színház tagjai jelenleg Komáromban próbálnak, s az eredeti elképzelések szerint az év végén, vagy a jövő év elején – amint azt a műszaki és egyéb körülmények lehetővé teszik – költöznek véglegesen Kassára. Úgy, mint a komáromi művészegyüttes, ők is sok tájelőadáson lépnek fel, hiszen több mint száz kelet-szlovákiai kultúrház várja vendég-szereplésüket. A színház székhelye Kassán lesz, ahol havonta többször lépnek fel.

391 A Thália Színház megalakulásának időpontja 1969. október 31.